

marcalinapló

HÁROMSZÁZ ÉVES A MARCALI RÓMAI KATOLIKUS PLÉBÁNIA ÉS EGYHÁZKÖZSÉG

Fotó: Kerner Krisztina

Újraalapításának 300. évfordulóját ünnepelte októberben a római katolikus plébánia és egyházközség városunkban.

A nagy gonddal előkészített és igényesen megkomponált megemlékezés-re meghívták azokat a még élő volt káplánokat is, akik egykor Marcaliban szolgáltak. Közülük került ki az ünnepi szentmise főcelebránsa is: Berta Tibor, aki ma már a hadseregben teljesít szolgálatot - dandártábornoki rangban, táborigazgatóként.

Az elsősorban a hívek példamutató összefogásával és szorgos munkájával - a templomi molinó megújításától a faültetés megszervezésén át a vendéglátás ételeinek elkészítéséig -, de a város támogatását is élvezve megszervezett, felemelő ünnep ékes bizonyítéka annak, hogy érdemes volt a török hódoltság után, szinte a semmiből mindent újjászervezni: méltó kezekben van a hitélet Marcaliban!

A GYÜMÖLCSOLTÓ BOLDOGASSZONY PLÉBÁNIATEMPLOM TÖRTÉNETE

Marcalit, mint települést 1274-ben említi egy okirat. Első, név szerint ismert plébánosát, Istvánt egy 1333-as pápai tizedjegyzékből ismerjük. Így, a templom és a plébánia alapításának ideje a XIV. század elejére tehető. A marcali plébániatemplom első írásos említése 1404-ből való, amelynek védőszentje Szt. Ányos volt. A Magyarországon kevésbé ismert, nyugati szent tiszteletét a kutatók a környék francia származású, bencés szerzeteseinek hatására, illetve a települést birtokló Marczaly család bencések iránti tiszteletére vezetik vissza.

1566-tól török megszállás alá került a település, s pusztulásra jutottak mind lakói, mind temploma. A hódoltság után 1722-ben szervezték meg a plébániát, anyakönyvezés 1724-től létezik, a templomot pedig 1730 táján építették újjá.

A történeti és régészeti kutatások a marcali templom évszázadai során történt át- és újjáépítések sorát tárták föl. Így a román, a gótikus és a barokk stílusjegyek egyaránt megtalálhatók az épületen. A templom 1700 fő befogadására alkalmas, védőszentje 1737 óta Gyümölcsoltó Boldogasszony.

Az épület egyhajós, hajójával azonos szélességű, trapézzáródású szentéllyel rendelkezik. A főhomlokzat előtt háromszintes torony áll falazott, tagolt sisakkal. A déli homlokzaton kétszintes lépcsős, gótikus támpillérek és falazott gótikus bejárata van. Szentélye a hajónál magasabb, homlokzata lizénákkal – a fal síkjából alig kiemelkedő, díszítő jellegű, pillérszerű sávval – tagolt. Déli oldalán kegyúri oratórium, északi oldalán sekrestye található. A hajóban három szélesebb és három keskenyebb, szakaszos fiókos dongaboltozatot alakítottak ki. Szentélyében két csehboltozat és hevederekkel tagolt félkupola látható. A sekrestye és az előtér csehboltozatos. A hajóban háromnyílásos, fiókos dongával alátámasztott karzat

kapott helyet.

A bejárati kapuszárnyak barokk-koriak. A XVIII. századi óraparkányos torony 25 méter magas. Két harangja közül a nagyobbik 5 mázsás. Felirata szerint: „öntetett Pest városában 1836. Eszt. Öntötte Eberhard Henrik” Széchényi Pál gróf és a hívek költségén. A kisebbik harang 1925-ben készült, egy mázsát nyom. Felirata: „Magyarok Nagyasszonya könyörögi érettünk”.

A főoltáron látható festmény az Angyali üdvözetet ábrázolja, alkotója Hans Gustav Dittenberger. Jelzése: Dittenberger Bécsből való műérték. Ezt az oltárképet 1933-ban Medek Gyula festőművész restaurálta. Szintén ő hozta rendbe a hajó északi falán – közel a kórushoz – függő másik képet is, melynek alkotója Jakobey Károly. Az 1873-ból származó olajfestmény a Rózsafüzér királynőjét jeleníti meg.

A főoltár domborműves, ezüstözött tabernákulum-ajtaja iparművészeti remekmű, amely jobb szárnyának belső oldalán az alábbi véset olvasható: „Isten dicsőségére Szent István évében 1938. készítette Hikman Béla műlaktos Marczali.”

A templom szentélyét 1897-1898-ban átépítették. A további építési munkálatokat a két világháború megakadályozta. A torony 1929-ben kapott betonsisakot.

A templom liturgikus terének átrendezésére 1975-76-ban került sor.

Új fejezet kezdődött a rendszerváltozás után a templom történetében: a 2000-es jubileumi szentévre teljesen megszépült külsővel köszöntötte az ezredfordulót.

2004-ben megvalósult egy álom: a Marcali Városi Helytörténeti Múzeum szakmai irányításával, Historia Ecclesiae Marcaliensis címmel, egyháztörténeti állandó kiállítás jött létre a templom oratóriumában. Szintén 2004-ben egy szép Mária szobor került a templomba, az egyik hívő adományából. Fatimából érkezett a fából készült alkotás, amely a fatimai kegyszobor hiteles másolata. Vida Endré né kőfaragó márványoltárt épített a szobor alá.

2007-ben a régi megdőlt kereszt helyére új templomkereszt került.

A folyamatos felújítási és modernizálási folyamatnak köszönhetően új bejárati ajtó és padok készültek, kerámiafűtéses rendszer került beszerelésre, falszigeteléssel és belső falfestéssel szépítették a szent helyet, illetve megvalósult a templom külső díszkivilágítása is. Marcali Város Önkormányzata 52 regiszteres orgonát ajándékozott az egyházközség számára. A liturgiákat hangosító és kivetítő berendezések segítik. Több alkalommal a Magyar Rádió is élő istentiszteletet sugárzott Marcali város Gyümölcsoltó Boldogasszony Plébániatemplomából.

(Forrás: marcali.hu)

MARCALI PLÉBÁNOSOK A KÖZÉPKORBAN

István: 1333 körül
 Laurenc (Lőrinc): 1359 körül
 Péter: ?-1374

János fia István: 1400 körül
 Balázs: 1455-1471 körül
 Péter: 1534 körül

A MARCALIBAN LELKIPÁSZTORKODÓ PLÉBÁNOSOK NÉVSORA

Sorszám	A plébános neve és hivatala	Mettől	Meddig
1.	Patkó István licentiat	1716	1733
2.	Rajky János plébános	1724	1738
3.	Kántor István plébános	1739	1740
4.	Szopkovits János plébános	1740	1763
5.	Nagy Antal plébános	1763	1775
6.	Paczay István c. apát, esperes-plébános	1775	1808
7.	Tomor János kanonok, esperes-plébános	1808	1839
8.	Stenger Frigyes plébános	1839	1860
9.	Koller József plébános	1860	
10.	Vogronics Antal tb. kanonok, esperes-plébános	1860	1878
11.	Ádám János c. apát, esperes-plébános	1878	1914
12.	Rumi István plébános	1914	1920
13.	Blasutigh Sándor h. esperes-plébános	1920	1930
14.	Kőszeghy Antal tb. kanonok, esperes-plébános	1930	1963
15.	Dr. Lukács István főesperes, esperes-plébános	1964	1979
16.	Révai József c. prépost, tb. kanonok, főesperes, esperes-plébános	1979	1993
17.	Kiss Iván c. prépost, esperes-plébános	1993	

A Marcali Mikszáth Iskola pedagógusai bejelentett sztrájkot szerveztek október 14-re. Ezen kívül már két figyelemfelhívó sétát is tartottak a városban.

GYÓGYFÜRDŐ LETT A FÜRDŐ

Még februárban indítottuk el az engedélyezést, ugyanis a gyógyfürdővé való minősítéshez a fürdés mellett egyéb szolgáltatásokat is kell tudni biztosítani a vendégeknek. Budapest Főváros Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztályától helyszíni bejárás és ellenőrzés is volt, melynek során mindent megfelelőnek találtak. Így 2022. október 14-én kaptuk meg az értesítést, hogy használhatjuk a Gyógyfürdő elnevezést, így Marcali Városi Gyógyfürdő és Szabadidőközpont a fürdő hivatalos elnevezése. Már csak ez hiányzott ahhoz, hogy részt tudjunk venni egy Európai Uniós pályázaton, melynek segítségével komplex gyógyászati és wellness részleget alakítunk ki, nagy szaunával, gőzkabinnal, pihenővel, kezelő helyiségekkel. A pályázatnak köszönhetően a szolgáltatások száma és színvonala nő, valamint megújul a környezet is. A benyújtott pályázati anyagot a Magyar Turisztikai Ügynökség már minősítette és véleményében leírta, hogy az illeszkedik Magyarország Turizmusfejlesztési stratégiájához! Bizunk abban, hogy a támogatási összeg is megítélésre kerül!

--

Kutor Veronika
ügyvezető
Marcali Művelődési és
Szabadidő Központ Nonprofit Kft.

ADVENTI GYERTYAGYÚJTÁS MARCALIBAN, A BOLDOG II. JÁNOS PÁL PÁPA TÉREN

2022. NOVEMBER 26. 17 ÓRA

Ünnepi összeállítással közreműködnek a Mesepark Óvoda nagycsoportosai. Az első gyertyát Dr. Sütő László, Marcali város polgármestere és az óvodások gyújtják meg.

2022. DECEMBER 03. 17 ÓRA

Ünnepi összeállítással közreműködnek a Marcali Mikszáth Kálmán Általános Iskola tanulói. A második gyertyát a műsorban szereplő diákok gyújtják meg.

2022. DECEMBER 10. 17 ÓRA

Ünnepi műsorral közreműködnek a Marcali Berzsenyi Dániel Gimnázium tanulói. A harmadik gyertyát a műsorban szereplő diákok gyújtják meg.

2022. DECEMBER 17. 17 ÓRA

Ünnepi összeállítással közreműködnek a marcali Hittanos diákok. A negyedik gyertyát a műsorban szereplő tanulók gyújtják meg.

A gyertyagyújtást követően az ünneplés minden szombaton szentmisével folytatódik a Plébániatemplomban.

RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZKÖZSÉG

MARCALI MŰVELŐDÉSI ÉS SZABADIDŐ
KÖZPONT NONPROFIT KFT.

MEGKÉRDEZTÜK

Naponta szembesülhetünk vele, hogy egyre - másra jelennek meg újabb és újabb hírek, miszerint ez vagy az az önkormányzat valamelyik intézménye bezárására vagy szolgáltatásai korlátozására kényszerül a brutális infláció, az egekbe szökő rezsiköltségek miatt. A megszorítások szinte mindenkit elértek, az aprófalvaktól a kisvárosokon át a megyeszékhelyekig. Van, ahol iskolát zárnak be, másutt fürdőt vagy sportlétesítményeket, kulturális intézményeket, korlátozzák a nyitva tartást, esetleg csökkentett energiafelhasználást írnak elő.

Érthető, ha a marcaliakat is foglalkoztatja, vajon mire kell készülniük, mire számíthatnak. Hiteles választ dr. Sütő László polgármestertől remélhetünk, őt kérdeztük hát meg.

- Hogy állunk, polgármester úr?

- Nem valami fényesen. Nem jól ugyan, de lényegesen jobban, mint a települések átlaga. Egyelőre bírjuk még erővel, és ez két dolognak köszönhető.

Az egyik, hogy mi hosszú ideje folyamatosan korszerűsítettük a város fenntartásában működő intézmények épületeit, minden alkalmat megragadtunk, és élni is tudtunk a kínáló lehetőségekkel. Nagy körültekintéssel, megfelelő szakértelemmel elkészített anyagainknak köszönhetően sorra megnyertük a pályázatokat, a kapott pénzt pedig arra fordítottuk, amire kellett: tetőket, ajtókat, ablakokat cseréltünk, napelemeket telepítettünk, hőszigeteltünk, elavult eszközeinket energiatakarékosokra cseréltük. Aki nyitott szemmel járt-kelt a városban, láthatta a saját szemével: hol egy -egy orvosi rendelő, óvoda újult meg, hol éppen a Gamesz, a város konyhája, a hivatal épülete korszerűsödött. Igaz, visszavan még a könyvtár, a Táncsics utcai óvoda és a legnagyobb energiafalo, a fürdő, de ezekben is hamarosan elkezdődnek a munkálatok, a fedezete megvan már.

Azt azért lehetett sejteni, hogy előbb-utóbb beüt a krach - erre próbáltunk meg felkészülni, némi elvárható előrelátással.

Igy aztán most nem vagyunk akkora bajban, amekkorában lehetnénk.

- És mi a másik?

- Röviden: növelni tudtuk a bevételeinket. Egy önkormányzat csak ebből tud gazdálkodni, akárcsak a kormány. A kormánynak sincs önálló keresete, csak onnan van pénze, hogy a pénzt adó formájában elveszi az emberektől, és eldönti, hogy ebből mire ad és mire nem.

A mi adóbevételeink pedig jelentősen nőttek az elmúlt évek alatt. Aki itt él, az tudja: Nem azért nőttek, mert látványosan elkezdtek volna az embereket sanyargatni, hanem azért, mert Marcali olyan településsé vált, ami vonzó lett a befektetőknek. Sorra telepedtek le a városban a kisebb-nagyobb vállalkozások, üzemek, terebélyesedett a meglévők egy része. Főleg az újonnan kialakított ipari parkunkban, a Boronkára vezető út mentén, de másutt is.

Az általuk befizetett nagyobb adóból lett a városnak több pénze, olyannyira, hogy nagy pofon volt ugyan, de nem roppantunk bele abba sem, amikor teljesen váratlanul, kétszer is megsarcoltak bennünket. 100 millió forint ugrott egyik napról a másikra, amikor a kormány elvette a gépjárműadó, meg amikor szolidaritási hozzájárulás címén újabb 50 millióra tette rá a kezét. Főleg ez utóbbi tud elég lehangoló lenni - egy város évekig tartó kemény munkával elér valamit, és amikor végre ennek pénzben is megmutatkozó eredménye lesz, akkor az erősebb kutya jogán elveszik tőle azt.

Marcali helyzete nem tragikus, de van baj bőven.

- Például?

- Például? Hogy mást ne mondjak: A város közvilágítása korábban 40 millióba került egy évben, az idén 120 millióba! A háromszorosába! Mégpedig úgy, hogy csak augusztustól mentek föl az árak, jövőre viszont már egész évben eszerint kell fizetnünk.

Próbáljuk menteni a menthetőt, éppen most folyik a világítás korszerűsítése, új, energiatakarékos eszközökre váltunk.

De számolnunk kell azzal is, hogy egyre többen lesznek a városban olyan becsületes, kispénzű emberek, családok, akik önhibájukból kerülnek reménytelen helyzetbe, és nem gondolom, hogy tétlenül kellene néznünk az elesettek vergődését... A szociális ellátások fenntartása mindenek előtti elsőbbséget élvez, vagy például nem nyirbáljuk meg a könyvtár nyitvatartási idejét, hogy akinek odahaza nem telik fűtésre, ott meleg teremben, olvasgatással töltheti el az idejét napközben. A közétkeztetésben pedig kigazdálkodtuk, hogy csak 15%-kal emeltünk árat, holott a hivatalosan is beismert élelmiszer-infláció 35 %.

- Mégis mire számíthatunk, mire számítsunk a jövőben?

- Erre a delphoi jósdában se biztos, hogy tudnák a választ... Magyarországon régóta van valamilyen vészhelyzeti kormányzás, ami azt is jelenti, hogy nagyon gyorsan szülehetnek olyan új döntések, amelyek alapvetően változtathatnak meg dolgokat.

Mégis, mit csináljunk?

Megpróbálunk talpon maradni.

Tesszük a dolgunkat.

KÖRBEKÉRDEZTÜK

Körbekérdeztük a város kulturális és közoktatási intézményeit, a bölcsődét és óvodát, a közétkeztetést lebonyolító Gameszt, hogy náluk milyen, a lakosságot érintő fejlemények vannak ebben az új helyzetben:

Bölcsőde: Emelkedtek a térítési díjak, a csoportok számát a gyermeklétszám függvényében állapítják meg, de az ellátás színvonala nem fog csökkenni.

Óvodák: A térítési díjak változásán kívül annyi történt, hogy egy fél órával csökkent a nyitvatartási idő, továbbá a téli szünetben azokban az óvodákban tartanak ügyeletet, ahol alacsonyabb a fűtési költség.

Gamesz: A városi konyhát korszerűsítették, így könnyebb helyzetben vannak. Elektromos járműveket vásároltak, és építési anyagokból is sikerült elég jól „feltankolni”, egyelőre vannak tartalékaik.

Könyvtár: Nem terveznek változtatásokat.

Civilek Háza: A hét három napján - kedd, szerda, csütörtök - lesznek nyitva a továbbiakban.

Városrészi kultúrházak: A téli időszakra csak a szokásos rendezvényekkel számolnak, egyébként fűtés csak a fagykárak megelőzéséhez szükséges mértékben lesz.

Múzeum, Kultúrház és Korzó: Lepakcsolják a díszkivilágítást. Összesen két színházi és egy mozielőadást tartanak a fűtési szezonban. /A színházterem fűtése külön kapcsolható./ Programjait nyitvatartási időre szervezik.

Fürdő: Reggelente csak hetente háromszor - hétfő, szerda, péntek - hat és nyolc óra között lehet úszni, de se a szauna se a gőzkabin nem vehető igénybe. Ezen kívül kültéren a nagy termálmedence nem, csak a kicsi lesz nyitva.

Természetesen a városban található oktatási intézményeket is végigkérdeztük, választ azonban nem kaptunk. Egyedül a gimnázium jelzett vissza annyit, hogy mivel állami fenntartású az intézmény, nem áll módjukban válaszolni.

MEGKEZDŐDÖTT A MARCALI KÓRHÁZ KASTÉLYÉPÜLETÉNEK FELÚJÍTÁSA!

Nagy igazság, hogy nem megy minden máról holnapra. Abban csak a kommunisták hittek, hogy „holnapra megforgatjuk az egész világot”, de ez nekik se sikerült. Haladni csak apró lépésekben lehet, és türelmesnek kell lenni, mert nem lehet csak úgy, hübelebalázs módjára nekiugrani egy felújításnak, az előkészítés bizony hosszú időt vesz igénybe ám!

Nos, jól emlékszünk, mennyi gáncoskodás, kishitűség kísérte az épület sorsának jobbrafordulásáért küzdő vezetők fáradságos munkáját, horrorbile dictu, még olyanok is akadtak, akik az igazmondásukat is kétségbe vonták.

A kárognak ezúttal se lett igazuk.

Amint azt a mellékelt fotók bizonyítják, igenis megmozdult valami! Mivel közben az idő vasfoga elrágta az omlásveszélyre figyelmeztető táblát övező szalagot - pedig eléggé ellenálló műanyagból készült -, azt vadonatújra cserélték. Annyi év múltán a régiből csak egy kis cérnaszállyi madzagocská maradt, a helyére kerülő új bizonyára további évtizedeket

fog majd hűségesen szolgálni. Mostantól kezdve a gödröket is elkerülhetjük, ha kellő gondossággal közlekedünk, de ha mégsem, az se tragédia, hiszen lábtörés esetén kéznél lesz a segítség!

A felújítás második ütemében elkészült a bejárati rész homlokzatának újrafestése is. Mekk Elek fővállalkozónak bizonyára többfordulós pályázatattal sikerült megtalálnia azt a kiváló esztétikai és művészettörténeti képzettséggel rendelkező, egyúttal bátran avantgárdista mestert, aki a Széchenyi - kastély épületének egy kockáját kiemelte a sárga szín unalmából, és bugyirózsaszínűre mázoltatta ..

Na ugye! Ugye - ugye! Az idő azokat igazolta, akik hittek a kimondott szó mágikus erejében, és nem tartották üres ígéreteknek azokat. Izgatottan várjuk a folytatást, ami el is fog jönni egyszer. Nem szeretnék most a brüsszeli bürokraták, a migránssimogató, oltásellenes, háborúpárti, sorosista libernyákok, komcsik továbbá - Virág és Pelikán elvtárral egyetemben - az amerikai imperialisták helyében lenni!

KÜNZELSAU 30

Idén ünnepeljük Marcali és Künzelsau testvérvárosi kapcsolatának 30. évfordulóját. Az első látogatásra 1992 februárjában került sor, amikor egy német delegáció tagjaként városunkba érkezett Volker Lenz künzelsai polgármester és Stefan Schmidt képviselő, s találkoztak Dr.Sütő Lászlóval, városunk polgármesterével. Néhány hét múlva magyar küldöttség utazott Marcaliból Künzelsaubába, ahol megbeszéléseket folytattak a város vezetőivel és képviselőivel, valamint önkormányzati felhatalmazás birtokában egyértelművé tették, hogy Marcali együttműködési megállapodást szeretne kötni a német várossal. A testvérvárosi szerződést ünnepi testületi ülésen írták alá 1992. szeptember 5-én Marcaliban és október 17-én Künzelsauban. Az akkor megfogalmazott célok megvalósítása a két város lakóinak feladata lett, nekik kellett ezt a kapcsolatot élettel megtölteni. Ha visszatekintünk az elmúlt harminc évre, nyugodtan állíthatjuk, hogy sikerült ezt a feladatot teljesíteni.

Gazdasági téren előnyt jelentett, hogy a Mustang cég a szerződés megkötésekor már városunkban működtetett egy üzemet és 1995-ben a Ziehl-Abegg Kft. is felavatta új gyáregységét Marcaliban, amely napjainkban is jelentős szerepet játszik városunk és a testvérvárosi kapcsolat életében. Az együttműködési oklevél aláírása után a tűzoltók és a rendőrök is felvették külföldi kollégáikkal a kapcsolatot. Küldöttségeik többször ellátogattak mindkét városba, ahol megismerkedhettek munkatársaik szakmai tevékenységével.

Már az első marcali küldöttség tagjai közt ott voltak a gimnázium tanulói, akik harminc éven keresztül nyaranta két hetet tölthettek el testvérvárosunk fogadó családjainál. Az évek során körülbelül 500 diáknak volt lehetősége, hogy némettudását ilyen módon elmélyítse, megismerhesse Németországot és az ott élő emberek kultúráját.

Kezdetől fogva nagyon intenzív és élénk volt a kapcsolat a két város zeneiskolája között. Minden évben találkoztak vagy Marcaliban vagy Künzelsauban, s ezeket a találkozókat színvonalas, közös koncertekkel zárták.

Az eltelt harminc év alatt számos érdekes esemény történt. Az autóval és autóbusszal történő közlekedésen kívül voltak, akik kerékpáron vagy éppen lóháton indultak látogatóba a testvérvárosba. Tavaszi fesztiválok, gyerek és családi napok, Nemzetközi Kiállítás és Vásár, barátságos labdarúgó mérkőzések, munkahelyi kirándulások, iskolák és egyesületek közti kölcsönös látogatások, kiállítások, koncertek, városi ünnepek mutatják, hogy ez a kapcsolat igazán sokrétű.

Az idei 30. évforduló ünneplése Künzelsauban kezdődött. Június 2-án 24 tagú küldöttség utazott Németországba Dr.Sütő László polgármester vezetésével. Az jubileumi rendezvény összekapcsolódott a künzelsai

zeneiskola és támogató egyesületük alapításának 50. évfordulójával. Az esemény fénypontja a Carmen Würth Forumban megtartott közös koncert volt, melyen a marcali zeneiskola tanárai is felléptek. A Marcali Múzeum időszakos kiállítást rendezett a künzelsai Városházán, Üdvözet Marcaliból címmel. A látogatók képeslapokból ismerhették meg városunk nevezetes épületeit, ízelítőt kaphattak történelméből, mindennapi életéből. Künzelsau főutcáján áll a Régi Városháza épülete, amit 1522-ben alapítottak, tehát idén lett 500 éves. Ebből az alkalomból 2017-ben az ottani önkormányzat gyűjtést indított az épület felújítására. A felajánlott összegekért egy-egy évet lehetett jelképesen megvásárolni, melynek tényleg egy oszlopon rögzítették az immáron felújított épület előtt. Az 1798-as év mellett Marcali városának neve olvasható.

A testvérvárosi kapcsolat jubileumi rendezvénysorozata szeptember 29-től október 2-ig Marcaliban folytatódott, ahol húsz német vendéget fogadtunk Künzelsau polgármesterének, Stefan Neumann-nak vezetésével. Az ünnepi műsort a Kulturális Központban tartottuk. Már vendégeink számára is ismerősként és nagy sikerrel lépett fel a Baglas Néptánc Együttes és a Calypso kórus. A Berzsényi Dániel Gimnázium tanulói vidám, kétnyelvű, zenés és prózai műsorszámokkal készültek. Az ünnepi műsor után vendégeink fogadáson vettek részt, ahol az eddigi tapasztalatokról a jövőben közösen megvalósítandó tervekről beszélgettek. Egyikük büszkén foglalta össze az elmúlt harminc évet: "Wir sind mehr, als Partner." „Többek vagyunk, mint partnerek”.

Zajcsukné Páhi Katalin

1956 FORRADALMI ŐSZE MARCALIBAN

A járási kórház, a rendőrség, a bíróság és a pártbizottság épületei és a Vádló szobor az 1950-es években készült képeslapon (Mihalics Géza gyűjteményéből)

Az 1956-os forradalom és szabadságharc kivétel nélkül érintette Magyarország összes településének az életét, így Marcaliét is. Az egykori község abból a szempontból volt egyedi, hogy két katonai laktanya is működött a területén, így az október 23-át követő napok helyi eseményeinek az alakítói a lakosság mellett a katonaságot is mélyen érintették. A forradalom kitöréséről már a rádióból értesültek a helybeliek, másnap pedig a város laktanyáiban riadót rendeltek el, majd tájékoztatták a katonákat a politikai apparátus tagjai. Délelőtt már az egész település tudott a Budapesten történekről.

A szovjet hősi temető obeliszkje a kórházparkban (Mihalics Géza gyűjteményéből)

Országszerte ledöntötték a pártállam jelképeit, köztük a leggyűlöltebb szimbólumot, a Sztálin szobrot is. A vidék lakossága hasonlóképpen távolította el a szobrokat, obeliszkeket, emléktáblákat és az épületekre szerelt vörös csillagokat. Marcaliban október 27-én két emlékmű ledöntésére került sor. A kórház parkjában álló szovjet hősi temető obeliszkje, illetve a Béke parkban álló Vádló szobor dőlt le. A Marcali Állami Gazdaság gyűlésén 47 fős munkástanácsot választottak, megemlékeztek az elesettekről és a Himnusz is elénekeltek.

Október 28-án a budapesti harcok miatt nélkülözést szenvedő fővárosiak számára kenyérral megrakott teherautó indult Marcaliból, majd másnap visszatért. Ugyanezen a napon pedig – kuriózumként – a belső laktanyában gyászmisét tartottak a harcokban elesettek emlékére. Október 29-én létrejött a járási nemzeti bizottság (elnöke: Tengerdi Pál) és a katonatanács (vezetője Varga Tibor őrnagy, zászlóaljparancsnok). Más településekhez hasonlóan – 300 polgári személyt felszerelve nemzetőr zászlóaljat alapítottak, amelynek a parancsnoka Berta Ferenc őrnagy lett.

Varga Tibor őrnagy portréja (Mészáros Károly és Fehér János jóvoltából, digitális másolat a Marcali Múzeumban)

Varga Tibor – miután a honvéd parancsnokságról értesült, hogy önkéntes alapon csatlakozhatnak a katonák Budapesten az oroszok ellen harcolókhöz – kikérte a tisztek véleményét, majd a teljes támogatás ismeretében elrendelte a csoport létrehozását. A katonák 30-án, hajnali 2 órakor letették az esküt. Még ezen a napon 19 fővel megalakult a Marcali Járási Nemzeti Bizottság is. Az állampárt, a Magyar Dolgozók Pártjának járási pártbizottsága is támogatását és együttérzését fejezte ki, a volt vezetők népellenes politikáját pedig elítélték a járás forradalmi tanácsának írt levelében. Ugyanezen a napon a Marcali és Vidéke Körzeti Földműves Szövetkezet Munkástanácsa 16 pontos követelést adott közre, ami jobbra megegyezett az országos követelésekkel: független, szabad, semleges Magyarországot; a szovjet csapatok azonnali kivonását; a parasztság helyzetének javítását; szabad választást több párttal; a politikai és a hadifoglyok szabadon bocsátását. 1956. október 31-én a megyében a Járási Forradalmi Bizottságok mindenütt átvették a közigazgatás irányítását. Megkezdődött a pártvezetők és az ÁVH-s tisztek őrizetbe vétele. November 2-án éjjel két túlbuzgó fiatal nemzetőr 20-24 főt (korábbi párt- és tanácsi funkcionáriusok és dolgozók, valamint néhány párton kívüli személy) vitt a marcali börtönbe, azonban másnap bántódás nélkül elengedték a letartóztatottakat.

November 4-én hajnalban Marcali lakossága a rádióból Nagy Imre drámai beszédéből értesült arról, hogy a szovjet csapatok általános támadást indítottak Budapest és Magyarország ellen.

Ezen a napon, felkészülve a túlerőben lévő szovjet alakulatok gyors megérkezésére Marcaliba, Varga Tibor a belső laktanya legénységének nagyobb részét haza küldte szabadságra, a fegyvereket és a lőszeret begyűjtötte. Délután megérkeztek az oroszok hat tankkal és néhány páncélgépkocsival, elfoglalták a laktanyákat és a település főbb csomópontjait. Első dolguk volt, hogy követeljék a ledöntött két emlékmű visszaállítását. A leverett forradalmat és szabadságharcot követően sok marcali emigrált, számos embert elítéltek, internáltak, bebörtönöztek, vagy egyéb büntetéssel sújtottak. 1957 elején letartóztatták a megbecsült és köztisztviselőként álló dr. Czipri Máttyás főorvost, a nemzeti bizottság tagját, aki belehalt az embertelen bánásmód következményeibe. A katonatanács vezetőjét, Varga Tibort szintén letartóztatták, bilincsben vitték el Marcaliból, majd börtönbüntetésre ítélték, ahol megrokkant.

(A szöveg Monostori Szilveszter 2019-ben elhangzott beszédének felhasználásával készült.) Huszár Mihály

SAJTÓTÁJÉKOZTATÓ

Ünnepélyesen, sajtótájékoztató keretében hirdette ki Móring József Attila országgyűlési képviselő, kormánybiztos, hogy október tizedikéig 4200 darab eszköz érkezett a marcali kórházba, összesen 475 millió forint értékben.

Az eszközök átlagára ezek szerint tízezer forint körül van, de mivel azt is megtudhattuk, hogy érkezett gép tíz milliós nagyságrendben is, nyilván elég sok filléres dolog pótlására is sor kerülhetett. /Többek között ultrahang- és röntgenkészülékek, vérnyomásmérők, matracok, informatikai és laboratóriumi eszközök, gyógyszeradagolók, stb. vannak a csomagban./ A korábbi döntésnek megfelelően további szállítmányok várhatók, a mostaniakkal együtt közel két milliárd forint értékben összesen.

Dr. Moizs Mariann, a kórház főigazgatója elmondta, hogy vármegegyi egészségügyi rendszerben kíván gondolkodni, és az elmúlt tíz év munkájával sikerült fenntartani a városi kórházait, köztük a marcalit is.

Úgy gondoljuk, nemcsak a kórház dolgozói, hanem minden marcali és környékbeli polgár őszintén örül a pozitív változásnak.

Móring József Attila hangsúlyozta, hogy ezzel a lépéssel csattanós választ adtak a rémhírterjesztőknek, bár azok most legújabbban a Mikszáth Iskolát pécézték ki maguknak.

Képviselő-kormánybiztos úr elmondta azt is, hogy az a 10 milliárdos épületfelújítás, amire már megvolt a kormányhatározat, a háború miatt bizonytalan időre „felfüggesztésre került”. Ugyanakkor a marcali kórház felújítása nem szerepel azon a közel 300 tételből álló listán, amit Lázár János illetékes miniszter tett közzé a közelmúltban, a törölt építkezésekről - Somogyban a kórházak közül csak a mosdósiét állították le, a marcaliét nem. Miért? Mégis meglesz, azért? Vagy azért, mert törölni csak azt lehet, ami benne volt?

A TÓTH CSALÁD

2022. október 15-én Budapesten az újbudai Magyar Szentek Templomában ünnepi szentmise keretében adták át az idei év Caritas Hungarica kitüntetéseit azoknak az aktivistáknak, akik Katolikus Karitásznak keretein belül önkéntes munkával segítik a lakhelyük rászorulóit. Marcaliból a mostani alkalommal Tóth Péternek, a Marcali Karitásznak csoport helyettes vezetőjének ítelték oda és adták át a rangos elismerést. Vele és családjával beszélgettünk.

Tóth Péter: Nagyon meglepődtem, amikor a Kaposvári Egyházmegyei Karitásznak igazgatója, Feketéné Szabó Márta felhívott a díj hírével, megszólalni sem tudtam. Annyit mondtam, van más alkalmasabb személy is nálam. Rengetegen gratuláltak az iskolában is, ahol dolgozom, a szülők, a gyerekek is. Pedig én nem tettem mást, mint amit kell, hisz a segítségért mindenki hálás. S ha az ember megteheti, lehetősége van rá, miért ne tegye? Jó lenne, ha mások is jótékonykodnának, hiszen egyre jobban szüksége van erre az embereknek.

-Honnét származik Péter?

-Kelevizen laktunk, ott is jártam iskolába az alsó tagozatra. Összevont osztályba jártunk, Idus néni volt a tanítónk. Felsőbe már Mesztegyőre mentünk. Talán az irodalmat kedveltem leginkább. Édesanyám a múzeumnál és az ifjúsági háznál takarított, mellette otthon jószágokat tartott. Édesapám az ÁFÉSZ-nél dolgozott. Sajnos mindketten fiatalon meghaltak. 1983-ban költöztünk Marcaliba, az ipari iskolás ballagásom után. A nagyszülői házat építettük át a Kaposvári utcában.

-Minek tanult az általános iskola után?

-Lakatosnak, itt Marcaliban, 1983-ban végeztem.

-Mi vonzotta erre a pályára?

-Őszintén megmondva, nem sok minden. A közeli rokonságban mindenki ezt a szakmát űzte, hát én is annak mentem. Utólag már úgy gondolom, inkább pincérnek vagy szakácsnak lettem volna jobb. Gyakorlaton Tapsonyban voltam, ott is kezdtem el dolgozni. Aztán az AKKUGÉP-hez kerültem, jobb volt, nem kellett vidékre buszozni. 1989-ben felvételt nyertem a DÉDÁSZ-hoz. Mivel 1993-ban megszüntették itt, egy évig eladó is voltam egy italdiszkontban. Aztán 1995-től villanyóra leolvasó lettem újra a DÉDÁSZ-nál. Majdnem 25 évig csináltam. Reggeltől estig menni kellett, 37 falu és Marcali tartozott hozzám. Itthon meg várt a háztájiban a munka. Szerettem ezt is csinálni, hisz emberekkel voltam kapcsolatban. Jelenleg évek óta a Marcali Mikszáth Iskolában vagyok portás, nagyon szeretek itt lenni, nagyon jó helyre kerültem. Szeretnek, megbecsülnek, hisz most a pedagógus napon én is kaptam elismerő oklevelet. El se akartam hinni, amikor engem is szólítottak.

-Mikor kapcsolódott be itt Marcaliban a hitéleti munkába?

-Gyerekként is jártam a családdal misére, ez volt akkoriban felénk a természetes, első igényünk volt rá. Domonkos mama rózsafüzér tag volt 30 évig. Aktívan édesanyám halála után (2001). Lett bennem egy törés, és a hitbe kapaszkodtam. Párom édesanyja is ekkor halt meg, nehezen dolgoztuk fel a hiányukat. Mindenben igyekeztem részt venni a templomi

Eszter lányunk, nemrég lett nagykorú.

Tóth Péter: Pici lányként már vittem misére. Az idősebb nénik mindig hoztak neki cukrot, csokit. Szépen lassan megtanulta, hogy kell viselkedni az úr házában. Sok gyereknek épp az hiányzik, hogy a szülője ebben is mutasson példát, ne csak kirakja a mise előtt az autóból azzal, hogy majd jövők érted.

Tóth Eszter, a Marcali Berzsényi Dániel Gimnázium végzős tanulója: Első áldozás, bérmálkozás után én maradtam a közösségben elhivatottságból. Jól érzem itt magam. Hetedik osztályos korom óta felolvasok, tagja vagyok az egyházi zenekarnak is. Később szerepeltem a pásztorjátékban. Az ünnepekkor verset mondok. Szívesen tanítom be a fiatalokat is.

munkában, így pl. az adventi koszorú készítésében, a Karitászs csomagok gyűjtésében, összeállításában. Az ünnepek előtt igyekeztünk mindig kihordani ezeket. De gyűjtöttünk és csomagoltunk az ukrán menekülteknek is. Misére viszem a környékbeli időseket, hiszen befér még mellém négy személy az autóba. Sokszor itthon maradt el a munka, de gondoltam, az megvár úgyis. A család mindig megértett, támogattak mindebben.

-Mi a kedves elfoglaltsága, hobbija?

-A kutyákkal való foglalkozás gyerekkorom óta. A kaukázusi és a foxi fajtából adtam is el, de csak azért, hogy az éves tartásukat fedezzem. De hoztam el tacskó kutyát is olyan helyről, ahol rosszul bántak a kis állattal. Azóta is nálunk van, hálás kutyus. Egy ideig galambjaim is voltak.

A másik szerelmem a virág. Szívesen készítem csokrokat, díszeket. Volt, amikor 100 cserép sorakozott az udvarban. Az iskolában is szívesen tevékenykedem a virágosításban. Anyyra jólesik, amikor jönnek a nyugdíjas tanárok havonta találkozóra, és megdicsérnek érte, hogy milyen gondozott a terület.

-Hogyan ismerkedtek meg a párjával?

-1997-ben ismertem meg Katit. Gyakran hazavittem kocsival az egyik munkatársam, a szomszédunkban lakott, jóban volt a két család, így többször találkoztunk.

Kovács Katalin: 1998-tól vagyunk egy pár Péterrel. A Bördíszműben dolgoztam, ott is tanultam. Egy ideig voltam Balatonújlakon a varrodában, de a két műszak, a túlórák a család miatt nehéz volt. Visszajöttem a régi munkahelyemre, azóta is itt dolgozom. Mindig is egymás mellett álltunk a családban, támogatjuk és megértjük egymást. 2004-ben megszületett

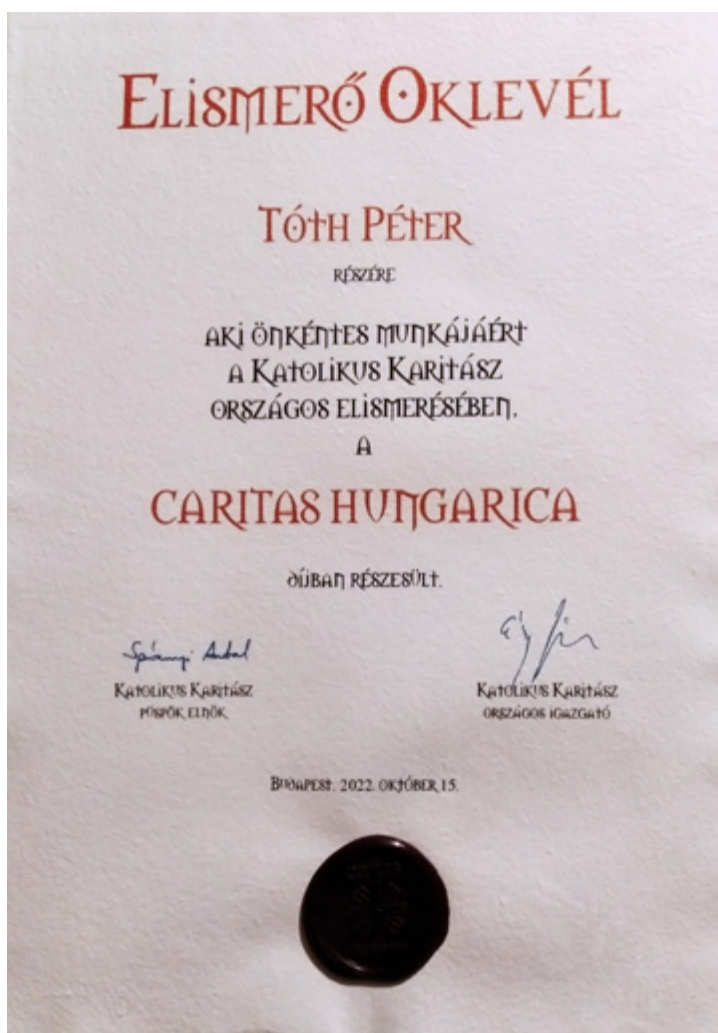
-Hány főből áll az a szűkebb kör, akik mozgatják a közösséget?

-Úgy 30-40 fő. Van, aki a gyakorlati feladatokból veszi ki a részét. Mindenki teszi a dolgát a maga területén. Ilyen Kiss Kálmán, aki mindenben segít és dolgozik. Király Krisztián a távolból a honlapot készíti.

Kollár Róberték a X alapítás során segítik az egyház munkáját. Amikor itthon vannak, akkor Kozma Krisztián, Kurucz Ádám is szolgál, utóbbi többször adott jótékonyági műsort. Aki egyszer benne volt ebben, az, ha el is kerül Marcaliból, valamilyen szinten bekapcsolódik a munkába, visszatér a közösségbe. Óriási szerepe van ebben Iván atyának, kiválóan összefogja a híveket. Amikor még tanított is, a hétfégi miséken 10-12 ministráns is szolgált.

Ünnepekkor is az önzetlen szolgálat, a segítség határozza meg az egész család életét. Ahogy a családfő mondja, az embernek így kell élnie. Gyökér nélkül elszárad az ember. S a Jóistennek köszönök mindent!

Gratulálunk az elismeréshez, és jó egészséget kívánunk!

MARCALI NAPLÓ
ÖNKORMÁNYZATI MAGAZIN
Példányszám:
készült 5500 példányban.

Ingyenes kiadvány
Nyilvántartási szám: 831268
ISSN szám: 2416-0539

Felelős kiadó:
Marcali Város Önkormányzata
Felelős szerkesztő:
Horváthné Csoszó Gyöngyi

Nyomdai kivitelezés:
Domonkos Nyomda, Marcali
Fotók: Marcali Portál

A MARCALI MŰVELŐDÉSI ÉS SZABADIDŐ KÖZPONT,
valamint a MARCALI MŰZEUM
szeretettel várja az érdeklődőket

MÁRTON NAPI LAMPÁS FELVONULÁSRA

2022. NOVEMBER 11-én
pénteken 16:30-tól

Részletek:

16:30: **KÉZMŰVES FOGLALKOZÁS**
(lámpás készítése)

17:00: **MÁRTON LEGENDÁJA** - interaktív
dramatikus játék

17:15: **LÁMPÁS FELVONULÁS** és **LIBAKERESÉS**

Akinek van már lámpása, hozza magával!
Meleg teával és nasival is készülünk!

A részvétel ingyenes!

MARCALI MŰVELŐDÉSI ÉS SZABADIDŐ KÖZPONT
KÖZNEVELÉSI ÉS KÖZMŰVELŐDÉSI KÖZPONT

MISZTIKUS TERMÉSZET

NADRAI BEÁTA MŰVÉSZTANÁR KIÁLLTÁSA

KULTURÁLIS KORZÓ | KORTÁRS GALÉRIA
MARCALI, MŰZEUM KÖZ 2.

2022. OKTÓBER 19. - NOVEMBER 29.

2022-2023
MARC CROQUETTI

BOEING BOEING

leszállás Párizsban!

2022 NOVEMBER 28. (HÉTFŐ) 19:00

MŰVELŐDÉSI HÁZ (MARCALI, SZÉCHENYI U. 3.)
JEGYÁR: 3490,- FT

JEGYVÁSÁRLÁS: JEGY.HU OLDALON VAGY A KULTURÁLIS KORZÓBAN (MARCALI, MŰZEUM KÖZ 2.)
TOVÁBBI INFORMÁCIÓ: 85/510-503

Fedák SZÍNHÁZ MARCALI

Térzene Marcaliban
DixImage Band

2022. december 06. 16:30
Marcali (Künzelsau tér)

Ünnepváró műsor

EMBERI ERŐFORRÁS
TÁMOGATÁSKEZELŐ

1620

EMBERI ERŐFORRÁSOK
MINISZTERIUMA

**TÁJÉKOZTATJUK KEDVES VENDÉGEINKET,
HOGY A VÁROSI GYÓGYFÜRDŐ
2022. DECEMBER 19. ÉS
2023. JANUÁR 7. KÖZÖTT ZÁRVA TART.
VÁRHATÓ NYITÁS: 2023. JANUÁR 8.**

MARCALI MŰVELŐDÉSI ÉS SZABADIDŐ
KÖZPONT NONPROFIT KFT.

SZAKEMBERT KERES MARCALIBAN? KERESSE FEL A MARCALI VÁLLALKOZÓI ADATBÁZIST!

Ha Ön marcali vállalkozó, és még nem szerepel az online felületen, várjuk jelentkezését!

Részletek: <https://vallalkozas.marcali.hu/>

VÁLLALKOZÓI ADATBÁZIS MARCALI

KEZDŐLAP IPAR MEZŐGAZDASÁG, ERDŐGAZDÁLKODÁS KERESKEDELEM SZÉPÉSZET

KEZDŐLAP / SZOLGÁLTATÁS SZŰRÉS

 ÁLLATORVOS	 ASZTALOSIPARI TERMÉKEK GYÁRTÁSA	 AUTÓMENTŐ	 AUTÓSISKOLA	 BIZTOSÍTÁS, PÉNZÜGYI TANÁCSADÁS
 ELEKTRONIKA, VILLANYSZERELÉS	 ÉPÍTÉS, ÉPÜLETENERGETIKA	 ÉPÜLET, UDVAR KARBANTARTÁS, FELÚJÍTÁS, SZERELÉS	 ÉPÜLETGÉPÉSZET	 FÉMMEGMUNKÁLÁS

TÖLTSE LE A MARCALI VÁROSI
MOBILALKALMAZÁST!

Már letölthető **Android** rendszert futtató és **iOS** alapú iPhone telefonokra is.

LETÖLTHETŐ:

[HTTP://MARCALI.HELYSEGKALAUZ.HU](http://marcali.helysegkalauz.hu)